

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“.

Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Koroškim rodoljubom v prevdarek.

„Resnične so velike tožbe o groznej germanizaciji koroških Slovencev“.

Št. 2 „Sl. N.“, dop. iz Velikovca.

Mej vsemi Slovenci so še koroški najmenj napredovali v narodnem oziru; ali kaj pravim napredovali, saj se še ne morejo prav vspešno braniti proti silno pritiskajočemu nemštvu. Povsod v javnosti moral se je slovenski jezik umakniti v kot, povsod kraljuje nemščina. Toliko tožb smo že čitali o krivicah, katere se kakor drugod tako tudi v šolah slovenskemu jeziku na Koroškem godé, da nam zgoraj navedeni dopis iz Velikovca nij prav nič novega povedal. Jedna tožba več in nič kot tožba, in vendar pravijo, kdor ima šolo, njegova je prihodnost! Ali naši koroški bratje ne storijo nič, da priborijo slovenskemu jeziku veljavo v šolah, katera mu gre po vsej božje in človeške pravici? Ali ne storijo nič, da si priborijo prihodnost? Kdo odločuje na Koroškem, v katerem jeziku se ima podučevati? V „Slovenskem Gospodarju“ št. 37 leta 1879 odgovarja neki učitelj na enake tožbe: „Ko je nova šolska postava na svetlo prišla, se je srenjski odbor povprašal, v katerem jeziku se naj otroci podučujejo. In ta je sklenil: v začetku v obeh, potem pa samo v nemškem“. Srenjski odbor torej o tem sklepa. Kako se dá odpraviti krivica, ki se godi slovenskemu jeziku v šolah? Podučite može, srenjske odbornike, podučite kmeta, ki je odbornike volil, vdahnite jim ljubezen do materinega jezika in zahtevali bodo, da se vpelje slovenski jezik v njihove šole. Ali more reči inteligenca koroška, da je v tem oziru storila vse, kar bi poleg žalostnih razmer storiti mogla za svoj ubogi zatirani

narod? Trdil bi, da ne. Zahteva se vedno od ljudstva narodna zavest in politično izobraženje, ali kedaj so se mu dala sredstva, da si je pridobi? Kar je drugod vzročilo in najbolj pospeševalo narodno probujenje — lokalni politični časniki, tega koroški Slovenci nemajo. Morda bode kdo rekel, to je tako dobro, saj imamo uže prek preveč časnikov. Dobro, ka teri od teh pa je na Koroškem mej ljudstvom kaj razširjen? „Soča“, „Edinost“ imata namen braniti in zastopati slovenski živelj v Primorji; „Novice“ so namenjene kranjskemu kmetu v poduk. Na Koroškem pa néma nobeden teh listov večjega upliva. Edini „Slovenski Gospodar“ se je razširil nekoliko bolje tudi mej Korošci; ali tudi ta ne more tukaj mnogo storiti. Dvema gospodoma ne more nikdo služiti, tudi „Slovenski Gospodar“ ne, naj je še tako dobro uredovan. Namenjen je štajerskega kmeta podučevati ter ga buditi k narodni zavesti. Ako se nehče tej svoji nalogi izneveriti, mora se pred vsem s štajerskimi razmerami pečati, za Koroško mu ne ostaja prostora. In kaj je sè „Slovenskim Narodom“? Ta sicer zastopa vse Slovence, ali on je list intelligence, za čisto priprostega kmeta pa tudi predrag. 16 gl. za prostega kmeta je mnogo, sila mnogo denarja; s tolikim skoraj vso dačo poplača.

Tako poleg vseh teh „preveč“ časnikov ostane koroški kmet brez vsakega političnega poduka. Kdo se bo torej čudil, če bolj in bolj hira in se ne more povzdigniti na isto stopinjo narodne zavesti, na katero so dospeli njegovi vrstniki po drugih slovenskih pokrajinah? Tolikokrat se je uže povdarjalo, da bi morali Korošci imeti svoj lokalni list, pa vendar ga še vedno nemajo. Ali res ne bi mogli sami svoj list vzdrževati? Saj nij treba, da bi moral

biti tednik; naj bi izhajal vsacih 14 dni enkrat. Tudi takov list bi mogel jako mnogo storiti v povzdigo koroškega kmeta. Enak list je „Naša Sloga“ v Primorji, ki izhaja tudi samo dvakrat na mesec, pa v tolikih iztisih, kakor skoro noben primorski časnik.

Da bi izhajal po nizkej ceni, naj bi se ustanovilo kako tiskovno društvo v Celovci, kakeršno „Slovenskega Gospodarja“ izdaja. Tiskovni stroški ne bi bili previsoki, kajti tiskarna družbe sv. Mohora ne bi iskala velikega dobička. Za to bi zadostovalo, če bi društveniki tiskovnega društva na leto plačali 2 gl., naročniki pa 1 gl. za celo leto, 50 kr. na pol leta. To je tako malo denarja, da bi se tudi revnejši kmet, manjši posestnik mogel naročiti.

Da bi pa list zahajal tudi v najbolj skrito gorsko selo, da bi se naročili nanj tudi taki, ki še dozdej niso imeli nikdar slovenskega časnika v rokah, naj bi odbor tiskovnega društva stopil v dotiko z vsemi bolj znanimi možmi vsakega kraja in vsake vasi. Ti — recimo poverjeniki — bi pobirali naročnino ter jo pošiljali opravištvu; kajti nikakor nij pričakovati niti zahtevati, da bo vsak kmetič sam po več ur daleč nesel naročnino 50 kr. ali 1 gl. na pošto. Domoljubni duhovni, učitelji in drugi mej narodom živeči zavednejši možje gotovo ne bi svoje pomoči odtegnili, nego bi radi prevzeli častno nalogo, širiti list, ki ima namen, buditi in dramiti koroške Slovence ter jih ohraniti slovenskemu narodu.

Rodoljubi koroški! glejte na spodnje štajersko. Komu se je zahvaliti, da je ljudstvo probujeno, da stoji neustrašeno za narodne svoje pravice, naj sapa vleče od te strani, naj burja tuli od one plati, naj je ta ali ona vlada

Listek.

Zverinjak v ameriškem gozdu.

(Po Fr. Gerstäckerju.)

Skoraj v sredi Arkansaske stoji tik st. Francis reke na njenej obali malo neznatno skvatersko po njej imenovano mestece Francisville, zidano bolj zavoljo špekulacije, nego iz potrebe; kajti one tri hiše, središče, ali bolje pravcati del mesta, stale so uže leta in leta tako, kakeršne so bili prvi naseljenci zgradili. Le nekatere skozi gozd izsekane steze, katere so se ponosno imenovala glavna, sprednja in Washingtonska cesta, (tako so trdile na drevesa pribite deskice) in „City Hotel“ bilo je jedino, kar bi v tujcu vzbudilo sumnjo, da je prišel iz gozda v vsaj nekoliko obljuden kraj in da nij več v samotnej puščavi, akopram je bil tu najboljši kraj za lov v vseh zjedinenih državah; zategadelj bi se tujec nikakor

ne smel čuditi, ako bi ga pri belem dnevi srečal medved na glavnej ali sprednjaj cesti, in ako bi potem medved v goščavi Washingtonske ceste ali tržnega prostora zginil.

Istinito je čestokrat volk, medved ali ris v nočnej temi na ta glavna mestna prostora priklatil se, in je za jutra drugega dne krčmar „City Hotela“ sè svojimi izvrstnimi psi ukrenil za sledom onih nevaženih gostov, — navadno jedinih, ki so k njemu zahajali, — prepustivši svoje gospodarstvo začasno boljše polovici svoje in mlademu murčku.

V sosedstvu živeli so, daleč v okolici razcepljeno, divji, neskrbni in neodvisni skvatri*) in lovci, ki niso imeli nigdar božjaka v svojih žepih, tem večkrat so pa nosili soboj stvari, katere je gozd rodil, kakor medvedovo mast, med, okajeno jelenovo stegno, kože jamajskega

*) Angleško „Squatters“, to so ljudje, ki so se v severnej Ameriki na državnem zemljišči naselili, ne da bi bili imeli za to dovoljenja. Pis.

medveda (waschbär) in dr. Vse to zamenjavali so po prav prvotnem načinu za smodnik, svinec, žganje in druge potrebščine, katere nastajajo v tamošnjem prostem samotarskem življenju.

Ne sme se pa za to soditi, da je bilo občevanje družih krajev s tem malim mestecem neznatno; ne, še jako živo je bilo tu v poletnem času, kajti glavna cesta peljala je tu skozi od Memphisa, glavnega mesta Tennessee pa v Little Rock, glavno mesto arkansasko. No, v severna mesta Whiteriver, Batesville itd., pa tudi nij bilo razen te, nobedne ceste. Se ve, da zimski čas, — in ta je trajal tri četrtletja, ker nizko ležeča zemlja bila je celih devet mesecev pod vodo, — ta je bil malo drugačen; tačas je bil poštni sluga po cele tedne jedini človek, ki je po tem potu gori in doli jahal, krčmar pa se je, kakor so sosedje pravili, zaril v „zimsko spanje“.

Ljudje, katere se je na tej cesti videlo

na krmilu? V prvi vrsti delovanju „Slovenskega Gospodarja“. Kar so tukaj storili rodoljubi v povzdigo štajerskih Slovencev, to ste še dolžni koroški rodoljubi sebi in narodu, mej katerim živite. Pomagajte mu, ko vidite, da se utaplja; pomagajte mu, da ne zgine v požrešnih valovih germanstva. Saj vendar ne boste mislili, ka ste storili uže dosti v obrambo slovenskega življa na Koroškem, če vsak čas enkrat spišete kako tožbo ter jo pošljete kateremu slovenskemu listu? A. D.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 13. januarja.

Dunajskega dopisnika praške „Politik“ je grof Taaffe sprejel 11. t. m. v avdijenci. Pogovor mej njima se je vrtel samo o političnih vprašanjih. Grof Taaffe je pričel najprej z Linškim kmetskim shodom. Dobro znamenje je, pravi, da se prično gibati zdaj tudi kmetje, da se pa ne postavljajo samo na strankarsko stališče, nego na stališče gojenja gospodarskih interesov. Glede gruntne davka so bili kmetje na zgorenjem in dolnjem Avstrijskem ter na Štajerskem tedencijozno zapeljani. Kajti tu ne gre za povišanje davka celim deželam, ampak posamičnim davkoplačevalcem. Vlada bode v tem vprašanji odločevalno postopala še le tedaj, kadar bode državni zbor določil glavno vsoto zemljiškega davka. Vlada bode v reklamacijskem postopanju nahajajoče se ostrogi pri razdeljenji zemljiškega davka poravnala pri posamičnih davkoplačevalcih, mogoče da bode navedenim deželam dovolila tudi dve ali trileten provizorij pred pobiranjem zemlj. davka po novej cenitvi. Grof Taaffe je dejal, da so to samo po božne želje nemških liberalcev, če so raztrosili vest o ministerski krizi, po njegovem mnenji bodi to kazalo večini držav. zbora, da naj zdanje ministerstvo podpira z vso močjo. Taaffe je nadalje naglašal, da bi on in vlada rad opravičenim željam Čehov pot ogledil. V gospodsko zbornico je imenovanih res nekaj novih članov, da bi se pa kar na tucate novih udov potisnilo v gospodsko zbornico, o tem niti nij govora, posebno, ker se kažejo znamenja, da se kruši večina gospodske zbornice. Koncem je dejal grof Taaffe, da bi on poskusil uže hitrejši tempo, kakor so ga silili vodje avtonomistiške stranke, ko bi šlo samo za to, da bi v slučaju izgube sam odstopil ali padel. Ali on dobro vé, da na njegovih ramah leži

cela situacija in nehče si naložiti odgovornosti, da je državnozborsko večino zapeljal, to je, da jo je zvalil najprej na goro, potem pa jo doli pahnil. V takem slučaju bi se mogli vodje zdaje državnozborske večine sklicavati na to, da so storili svojo dolžnost, če so izražali svoja zahtevanja, on pa bi bil moral kot načelnik vlade razložiti, kaj je mogoče izpeljati, kaj ne. Odgovornost o katastrofi, ki bi razen njega zadela tudi vso zdanjo situacijo, on od sebe odbija. Večini stoji na voljo, če ga hoče podpirati ali ne, odgovorna pa je sama. Razmera kabineta k večini je jako lojalna. Grof Taaffe jej vselej razjasni, kako daleč more iti in hoče iti. Dolžnost strank pa je, da zdaj ne stavljajo takih zahtevanj, ki se zdaj ne morejo uresničiti in da ne grené svojim voditeljem življenja še bolj. Grof Taaffe hodi po trnjevem potu, hoditi mora tedaj počasi, zato opominja grof Taaffe k potrpljivosti, vstrajnosti in zmernosti. —

Glede združenja **Vojaške Krajine** s civilno Hrvatsko je „St. Petersburger Herald“ prinesel članek z naslovom „Nova jugoslovanska država“, v katerem pravi, da združenje razvojačene Vojne krajine z materjo zemljo Hrvatsko je znamenje, da se pod habsburškim žezlom bode ustanovila pred tisoči leti obstojša država hrvatsko dalmatinsko-bosenska kralja Zvonimira.

Vnanje države.

Vtorek se je odprla **srbska** skupščina ter je volila za starostnega prvosednika Gavrilu Popovića. Včeraj in danes se preiskujejo v skupščini vse nove volitve. Danes bode baje slovesno otvoril skupščino srbski knez s prestolnim govorom.

Iz **Belgrada** se „Rossiji“ telegrafira, da več voditeljev bosensko-hercegovinskega vstanka, ki v mnogih krajih Srbije živijo, gre na Grško, da se vladi ponudijo, ako bi se pričela vojska s Turčijo; uže zdaj je neki nad 1000 Srbov na Grškem, ki nameravajo posebno „legijo srbsko“ ustanoviti, katerej bode vojskovodja ali Peko Pavlović ali pa Ljubobratich.

Rimski časopis javlja 12. t. m. da so zastopniki vseh vlastij evropskih v **Atenah** dobili ukaz, da pritisnejo na Grško, katera naj bi vsprijela predlog o mirovnem sodišči.

V **francoskem** ministerskem posvetovanju 11. t. m. je Barthélemy prečital brzojavna poročila glede mirovnega sodišča. Francoska vlada baje da se nadeja, da bodo z njo vred vse druge evropske vlasti storile energičen skupen korak v Carigradu in Atenah. Na dalje se je pa baje tudi sklenilo, da Francija ne bi pomagala Grške, ko bi se ta zapletla v kakšno vojno s Turčijo.

„Lev plevenski“, Osman paša je zopet **turški** vojni minister postal; to je precej vojevito znamenje in sklepiti se da iz tega,

da se turški sultan ne bo udal volji cele Evrope, ker se boji za svoj vladarski sedež, kateri mu izpodnika bivši kediva Ismail paša, očitajoč zdanjemu sultanu po svojih novinah, da nema nič več pravice do kalifata, ker je kristjanom odstopil mohamedanskega ozemlja. Tako očitaje se je hudo prijel zdanjega turškega sultana ter je zdaj gluh za vse dobre svete, če se ti količkaj dotikajo odstopljenja turškega ozemlja Grkom.

V **angleški** spodnji zbornici je 12. t. m. lord Hartington zagovarjal vlado glede tega, kar ona namerava storiti z Irsko. Na Irskem, dejal je, vlada terorizem, kateri vzdržuje majhena jata zločincev. Nameravani zakon za irsko nij slab, a pravičen je. Ker se je pa zdaj na Irskem zgubilo bitstvo svobode, zato je treba, da se začasno odpravijo tudi oblike svobode.

Uradno se javlja dne 1. t. m. iz Potschefstrooma v **južni Afriki**, da so boerci Angleže obkolili v fortu in da se angleški vojaki tam notri dobro drže. V tej tvrdnjavi so pa tudi ženske in otroci, tedaj mora Angležem kmalu živeža zmanjkati.

Dopisi.

Iz Ptuja 7. jan. [Izv. dop.] (Slovenščina v uradih na slov. Štajerskem.) Naš jezik „cvete“ v uradih, šoli itd. kajti on ima povsod „prednost.“ Tako trde vladni možje, tako pa trde tudi vsi sovražniki našega naroda, ki vedo dobro, da je stvar ravno nasprotna. — „Slov. „Nar.“ vedno trdi ali v uvodnih člankih ali v dopisih, kako se naš jezik povsodi z nogami tepta, da nema niti v šoli niti v uradu niti v javnem življenji tiste veljave, katero bi moral imeti po pravskem in državnem zakonu. Ali za vse to se malo briga. Navesti hočem tu slučaj, kateri „ravnopravnost“ v uradih na slov. Štajerskem nekako čudno osvetljuje in kateri slučaj se nikdar nij pripetil pod nam sovražno vlado, ampak pod vlado, katere predsednik je izrekel, da se tudi Slovane smejo na steno pritiskati.

Vložil sem pri sodnji na slov. Štajerskem tožbo oziroma prošnjo (v opominovalem postopku), da se izda plačilno povelje — v slovenščini pisano. Odgovor dobim v „sodnijskem“ nemškem jeziku. Zategadelj vrnem nemški odgovor (plačilno povelje) ter sem se opiral na tisti čudezni, za Slovence ne obstoječi glasoviti članek 19 osnov. post., § 13 občnega sodnijskega reda in na druge v tej zadevi izdane naredbe ter prosil za slovenski odlok. Dobil sem sledeči za juriste jako interesantni odgovor.

„Wird diese eingabe unter anbug der in

mej poletjem, bili so le pijoniri in tudi prebivalci te države na svojem potovanji na sever, kamer so navadno hojevali z vozovi, tovarno živino itd. Sem in tja prikazal se je tudi kakov prepoten krošnjar iz jenkijskih držav, noseč soboj stenske ure ali omarico polno raznovrstnostij: pisane kotenine, uhanov „od“ zlata, žlic, trakov, gumbov in sukanca. A vse to so bile stvari tukaj čisto nenavadne. In ko je enkrat jeden takih prekupcev prinesel soboj puško, francosko dvocevko, in imel tudi strelico, ter je vse to ponujal ljudem na prodaj, raznesla se je ta novica mahom preko vseh strani, in iz daljnih krajev prišli so gledat ljudje moža s „tanko dvocevko“, iz katere je streljal „polne pesti“ krogel, majhenih kakor „redkevno seme“.

Istinito bili so prebivalci tega mesta jako podobni otrokom, katere vzburi vsaka stvar nevsakdanje oblike, in se vesele vsake nove igrace, s katero pa kmalu naveličavši se je

brezobzirno ravna. Taki so bili tudi ti ljudje, kar bodo dokazale sledeče poteze.

V poletji 184*. leta prijahal je, v spremstvu štirih krepkih psov, v malo mestece neki lovec hitreje, nego so bili prebivalci vajeni pri pohodih svojih znancev. In krčmar je tudi pričakovajoč obstal mej vrati svoje krčme pozabivši celo svoj navadni pozdrav, da bi slišal, kaj bode prišlec o sebi poročal in o onem, kar se je moralo dogoditi.

„Blagoslovi mojo dušo, Wilson“, prične bék-vudsmen (backwoodsmann*), in opraviči s tem krčmarjeve nadeje, „za menoj na cesti pride najznamenitejša stvar, katero je to dete (sebe misleč) v celem svojem življenji videlo; in če ne boste kmalu dobili najbolj čudnega pohoda, kakeršnega si morete le misliti, potem hočem celo svoje življenje z gladko cevko hodit na lov in ne znam volkovega sledu od pasjega razložiti.“

*) „Backwoodsmann“, angleški izraz za nase-ljence na skrajnem severu Amerike. Pis.

„No, kakšno pa je?“ vpraša gostilnar, ki mu je najprej do tega stalo, da dobi pojem o onej stvari, in kateri je resnično le mislil, da mora biti zadaj kakšna čudna zver, prikazavša se prvipot v tem gozdu. „Ali ima zobe in dolg rep?“

„Šment, da ste pravo zadeli!“ kriči lovec, skoči s konja, in pomečlje sedlo in uzdo murčeku, kateri vse to v hišo nese. — „Tako je, kakor divja zver, ima dolgo brado in zlobudra kakor šoja; najbolj čudno je to, kar ima soboj! Mislite si Wilson, majhen Francoz prihaja po cesti in na vozu se štirimi kolesi ima celo zalogo volčjih velikih pastij.“

„Volčjih pastij?“ ponavlja Wilson in se radostno široko zareži, „volčjih pastij, steward? V našo naselbino prinese nam Yankee volčjih pastij? Izvrstno! In on hoče kaj loviti?“

„Loviti?“ čudi se mu lovec, „vse so polne, vam rečem, polne najbolj čudnih zve-

./ vorgelegten mahnklage z. 12.790 mit dem bedeuten rückgestellt, dass die sprache des gerichtes innerhalb des ländergebietes, zu welchem auch dieses k. k. bezirksgericht gehört, die deutsche ist und daran eine änderung weder gesetzlich noch im verordnungswege stattgefunden hat.“

Zoper navedeni odlok pritožil sem se pri nadsodnji v Gradci, misleč si, da so možje tam gori drugih mislij ter da dosežem pravico, katera mi kot državljanu po zakonu pristoja. Nadsodnja pa pravi:

„Das k. k. oberlandesgericht habe mit verwerfung des von J. U. eingebrachten rekurses den bescheid des k. k. bezirksgerichtes N. N. vom 23. Juli 1880 z. 13.731 als dem gesetze entsprechend zu bestätigen befunden, zumal die im rekurse bezogene justic-ministerialverordnung vom 5. Sept. 1867 z. 8.636 auf Steiermark keine anwendung findet und der vorschritt des § 13 allg. g. o. durch die annahme und erledigung der vom rekurrenten eingebrachten klage entsprochen wurde.“

Prošnjo za dosajo (revisionsrekurs) pa je najvišja sodnja v Beči zavrgla „da sich derselbe als gerichtswidrig darstellt“

Boril sem se čez pol leta za tisto pravo, katero se vsacemu državljanu druge (nemške) narodnosti ponuja v izobilji — prav zastonj. To zadevo sem zdaj izročil jednemu slovenskih državnih poslancev.

Iz krškega okraja 10. jan. [Izv. dopis.] Večkrat sem uže čul, da namerava tukajšnji c. k. okrajni šolski svet nekatere šole razširiti, da bi bilo tako mogoče spraviti v nje vse otroke, tudi one, ki figurirajo zdaj le na papirji kot učenci. — Res lepa misel; samo vprašanje je, ali bi nje izvršitev ljudstvu tudi v resnici koristila tako, kakor bi bilo želeli. Znabiti bi naši siromašni kmeti od tako razširjenih šol na zadnje ne imeli družega, kot nove doklade in povišane davke? Poglejmo torej stvar natančneje.

Jaz, in kolikor sem imel priliko z gg. učitelji o tej zadevi govoriti, tako tudi drugi razumni občinski možje, smo proti takemu razširjenju šol, zato, ker so vsi do dobrega preverjeni, da se pravi namen, splošno izobraževanje ljudstva, po njih nikakor ne bi dosegel.

Šole bi ostale dalnjim vasem ravno tako nepristopne in nekoristne, če bi imele še več razredov, kakor so zdaj. Ker pri šolstvu ni-

kakor ne velja, da bi vsi plačevali, le eni pa uživali, zato naj bi gospodje, katerim je skrb za izomiko naroda izročena, napačno misel opustili, in se poprijeli boljše in pametnejše.

Občine, katere imam tu pred očmi, so jako razprostrane, in šole niso nikjer v sredini občine; zato imajo pa tudi nekateri otroci po uro, da celo do dve uri hodá do šole; in ravno zavoljo tega tudi šole le po imeni poznajo. Naj bi se torej šola še za več razredov pomnožila, bo ostala vendar le prazna; hribovci in vse prebivalstvo od šole toliko oddaljenih vasij bo ostalo vedno brez poduka in olike.

Zato naj se, če se uže namerava kaj v izobraževanje ljudstva storiti, v takih občinah rajši napravijo na pripravnem mestu enorazrednice, tako, da bo vsemu prebivalstvu mogoče pošiljati otroke v šolo.

Če je resnica, kar se tukaj sploh trdi, da se imajo šole le zato razširiti, da bi se na ta način več učencev za nemško meščansko šolo v Krškem pripravilo, tako smem brez strahu reči, da je to silno napačen račun, kar mi bo vsak pritrdil, ki tukajšnje razmere pozna.

Da bi pa tukajšnje prebivalstvo po nemščini hrepenelo, tudi to nij res; to najjasnejše spričuje šola v Šent-Jarnej. V tej šoli se namreč nemščine otroci uče kot neobligaten predmet, in da si se nekateri občinski očetje, ki pa vendar črešplje in drugo blago le od slovenskega kmeta kupujejo, ter z Nemci v nikakeršnej dotiki niso, jako trudijo, nemščino uvesti kot obligatni predmet, bi vendar pri nemških urah lahko večkrat otroke na prste ene roke naštel. Če se kdo hoče nemščine učiti, naj se mu da za to prilika v posebnih za ta predmet odločenih urah; nikakor pa naj se za voljo enega ali dveh otrok ne trati zlati čas s celo šolo. Koliko otrok je, ki komaj trikrat na teden v šolo pridejo, če v poštrevzamemo vse njih zamude; kaj se morejo potem koristnega naučiti, če še ta kratek čas potratijo s priučanjem nemščine, katere se vendar na kmetih nikakor toliko ne nauče, da bi jo uže v prvih dveh letih, ko vsakdanjo šolo zapuste, ne pozabili. Prav po pravici rečeno, pa še pozabiti nemajo kaj.

Ako se bo ravnopravnost narodov uresničila, kar smemo upati, potem se bo hlepenje po nemščini kmalu tudi pri malej peščici, ki zdaj jedino le v njej zveličanje vidi, kmalu zgubilo; in vsakej občini bi bilo gotovo žal za

denar, ki bi se bil iz tega napačnega namena za razširjenje šol porabil, ko bi vendar drugače razpostavljene učiteljske moči mnogo več in boljega sadu obrodile.

Ne bilo bi brez koristi, ko bi gospodje učitelji tukajšnjega okrajnega glavarstva hoteli, bodi si v tem, ali kakem drugem slovenskem časopisu povedati o tukaj obravnavanej zadevi svoje mnenje.

Strah nekaterih učiteljev, da bi jim dopisovanje v slovenske časopise utegnilo osobno škodljivo biti, je res prevelik. Narod slovenski vas plačuje, njegov kruh jeste, zakaj bi zanj tudi kaj ne — pretrpeli? (Pri učiteljstvu dandenes to nij navada. Ur.)

Domače stvari.

— („Ljubljanskega Zvona“) prve številke se mora zdaj uže tretji natis napravljati. Do včeraj se je oglasilo namreč še toliko novih naročnikov, da je izdateljem novih (200) iztisov poslo in se zdaj napravlja tretje izdanje, ki bode do prihodnje sobote popoludne dovršeno. Do tačas naj torej čč. gg. novi naročniki potrpe.

— (G. deželni predsednik Winkler) se je v sredo večer odpeljal z brzovlakom iz Ljubljane na Dunaj.

— (Iz Zagreba) se nam piše 11. t. m.: Prof. dr. Fr. J. Celestin poročil se je denes tukaj z Viktorijo pl. Krojačičevo, vlastelinko dobra Pušča poleg Zaprešiča v hrvatskem Zagorji.

— (Dete umorilo) je neko dekle iz dobre kmetske hiše v Orlah. Porodilo je je pred tremi tedni pod podom. Otroka so bili, ker je mati rekla, da je mrtvo porodila, uže zagrebli. A pozneje se je zvedelo, da je nenaravna mati dete zadušila in to se je sodnji naznanilo. Izgrebli so otroka in zdravniška preiskava je pokazala, da je dete še 48 ur po rojstvu živelo. Proti materi se je pričelo sodnijsko preiskavanje.

— (Nesreča.) V ledenico v Strzelhovej hiši, v gostilnici „pri Golobčku“, je padel tukajšnji gostilničar g. Ferlinc, katero je hotel ogledati, da bi jo v najem vzel. Poškodovan se nij vnanje nič, a bojé se, da se mu nij znotraj kaj utrgalo, ker je mož zelo težak.

— (Trčila) sta na karlovškem predmestju dva voza vkup in je bil novi voz rakovniškega posestnika g. Tomeka popolnem zdrobljen. Poškodovan nij bil nobeden človek.

— (Božičnico) je imela na sv. treh kraljev večer tudi tukajšnja otroška bolnišnica, pri kateri so bili otroci s primernimi igračami in družimi darovi obdarovani.

— (Predpustne veselice) bodo v tukajšnji čitalnici tri, in sicer: dne 16. jan. ples z „besedo“, 2. dne febr. veliki izborni ples, in dne 20. feb. tretji ples namesto dne 13. febr., ko je tudi čitalnica nameravala s posebno svečano veselico obhajati poroko svetlega cesarjeviča Rudolfa, katera pa je preložena na poznejši čas.

— (Vabilo k prvi predpustni veselici) v dvorani narodne čitalnice ljubljanske v nedeljo 16. januarja. 1. Program pevski: a) Eisenhut — „Ljubav“, moški zbor (nov). b) Hajdrh — „Pod oknom“ moški zbor. 3. Kam. Mašek — „Ukazi“, samospev. 4. Tovačovsky — „Ruske narodne“, moški zbor s spremij. glasovira (nov). 2. Koncert godbe c. k. polka velikega kneza Mihaela. 3. Ples. Začetek koncertne zabave ob 8. uri, — začetek plesa ob 10. uri zvečer. Vstop je dovoljen le dru-

rij, da se kar vse tare, takih zverij, da si jih človek na svetu težko misli“.

„Polne?“ ponavlja oštir, neverjetno z glavokimajoč — „polne? — budalost — kaj vedo Yankeeji, kako se stavi past, da-si imajo dosti možjan v glavi za prodajanje čebulje, ali pa da ubozega gozdnega prebivalca opeharijo za uro“.

„Saj vam pravim, da on nij Yankee“ odgovarja lovec, „Francoz je, Francoz. A kar sem hotel reči, Wilson, ali ste uže videli katerega človeka, da je redil katamunta*)?“

„Katamunta rediti!“ ponavlja stavec zaničljivo; „steward, — prokleta veliko sklenico žganja morate imeti doma, da je niste toliko časa izpraznili; četiri tedne vas uže gotovo nij bilo pri meni“.

„In jaz vam pa zastavim svojo besedo, da ima jednega soboj, in da mu daje tako jesti,

*) Majhen bars, manjši kakor ta, a večji nego divji maček. Nahaja se pogosto v severoamerikanskim gozdih, in tudi dela naseljencem dosta preglavice.

štvenikom čitalničnim. K obilnej udeležbi
uljudno vabi odbor.

— (Popisovanj ljudstva v Trstu)
„Edinost“ piše: Da je mnogo naših za Lahe
in Nemce zapisanih, o tem imamo uže obilo
dokazov. Godilo se je to iz gole neumnosti,
sebičnosti in sovraštva do Slovanov. Tako je
znan tržašk železniški uradnik, doma tam, kjer
se koplje kranjski hren, zapisal svojo dru-
žino za Nemce, ce tudi doma edino „kranjsko
špraho“ z njo govori. Neki pek s kranjskih
hribov je vpisal vse naše rojake, ki so pri-
njem v službi za Nemce, zato, da ne bo v Trstu
tako majhenega števila Nemcev!

— (V Gorici) je bilo je bilo rojenih
1. 1880.: V fari prvostolne cerkve 98 otrok
moškega, 85 otrok ženskega spola; v fari
sv. Ignacija moškega 85, ženskega 73; sv. Vida
(na Placuti) moškega 71, ženskega 70; v Pod-
turnu (v fari sv. Roka) moškega 38, ženskega
42. — Poročenih v prvostolnej cerkvi 43 parov,
pri sv. Ignaciji 48, na Placuti 22, v Podturnu
16. — Umrlo jih je pod prvostolno cerkvijo
moških 188, ženskih 138 (v katerih številkah
sta zapopadeni tudi obe bolnišnici); pod
sv. Ignacijem moških 63, ženskih 63; na Pla-
cuti moških 46, ženskih 45; v Podturnu
moških 27, ženskih 29. — Skupaj: rojenih
292 moških, 270 ženskih = 562; poročenih
129 parov; — umrlo moških 324, ženskih
275 = 599.

— (Žrebce za plemo) bodo ogledovali
24. t. m. v Kranji, 25. pa v Radovljici.

— (Kupčija z govejo živino
hrvatsko) je zdaj zopet prosta, ker je
ondi goveja kuga popolnem prenehala. Le ta
postavni pogoj ostane še veljaven, da vsako
hrvatsko govedo, ki hoče čez mejo hrvatsko
na Kranjsko ali Štajersko, mora se skazati s
potnim listom, da je zdravo.

Razne vesti.

* (Napadi na pismonoše) se vsak
dan množé. Na Moravskem je te dni blizu
Absdorfskega kolodvora neznan lopov napal
starega Novo-Aigenskega pismonoša ter mu
vzel poštno mošnico, v katerej je bilo 188 gld.
— Isto tako se poroča iz Gradca, da je kmet-
skega pismonoša na Hitzendorfskem potu z ve-
čera o mraku napal iz gozda prišedši hudob-
než ter ga na glavi precej nevarno ranil. Ko
se mu je v bran postavil pismonoša ter jel
kričati, pobegnil je neznanec zopet v hosto.

* (Povodnji v Italiji.) Iz Messine
se poroča, da je neprestano deževje tamkaj
napravilo obilo škode. Najhujše je zadeta ob-
čina barcelonska ter nje okolica, kjer so se
podirale hiše in je mnogo ljudi našlo grozno

smrt pod razvalinami. Polja, več milj v ob-
segu, so vsa pod vodo, ozimna setev je uni-
čena. Tudi po drugih krajih na Italijanskem
je bila povodenj ter se je bati, da še pride,
ako se vreme brž ne spremeni. Takó so ita-
lijanskim kmetovalcem, kateri so komaj poza-
bili nesrečno l. 1879, vnovič vzeti vsi dobri upi
na letošnjo boljše letino.

* (Volkovi na Ruskem) je toliko, da
je vlada le v finskeji deželi l. 1879. izdala za
strelnino te zveri 20.000 gld. Ustreljenih je
bilo le 297 volkov, ki so pomorili 529 konj,
1984 goved, 9665 ovac, 441 prašičev, 291
koz in 4568 jelenov. Tudi otroke so pogostoma
napadali in skoro vsak dan je bilo slišati, da
so tu ali tam volkovi raztrgali kakega otroka.
Na Ruskem znaša škoda, katero napravljajo
vsako leto volkovi okolo 20 milj. rubljev.

* (Koliko konj je na svetu?) Šte-
vilo konj na vsem svetu iznaša okolo 58 mili-
jonov, brez všteti konj kitajskih in japonskih.
Največ konj imajo sledeče dežele: Avstrija
1 milijon in 367.000, — Ogerska 2 milijona
in 179.000, tedaj skupaj 3 milijone in 486.000,
— Francija 3 milijone, — Rusija 21 mili-
jonov in 470.000, — Nemčija 3 milijone in
352.000, — Anglija 2 milijona in 255.000, —
Turčija 1 milijon, — Amerika 9 milijonov in
504.000, — Argentinska republika 4 milijone,
Kanada 2 milijona in 624.000, — Uruguay
1 milijon in 600.000.

Umrli so v Ljubljani:

11. januarja: Maks Bohinc, železniškega bla-
gajnika sin, 2 $\frac{1}{2}$ let, sv. Petra cesta št. 13.

12. januarja: Karlina Babsek, delavčeva hči,
2 $\frac{3}{4}$ let, na Poljanskej cesti št. 18.

V deželnej bolnici.

10. januarja: Katra Marn, gostija, 51 let.

Tujci.

12. januarja:

Pri Slonu: Follenius, Sorwatky iz Kamnika. —
Jäger iz Gradca.

Pri Mallet: Ott, Aeschner iz Dunaja. — Lasch
iz Kočevja. — Raunigg iz Maribora. — Bruckner,
Lang, Schwarz iz Dunaja.

Dunajska borza 13. januarja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	73 gld.	15	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74	10	"
Zlata rente	88	50	"
1860 drž. posojilo	130	25	"
Akcije narodne banke	821	—	"
Kreditne akcije	256	—	"
London	118	50	"
Srebro	—	—	"
Napol.	9	37	"
C. kr. cekini	5	57	"
Državne marke	58	10	"

Gostilna „pri fajfi“,

Lingarjeve ulice,

vsako soboto

(555—6)

friske pečene klobasice, jeterne,
krvave in kranjske klobase.

A. DEBEVEC,

Rimska cesta (Gradišče) 19.

Salonsk premog

od 50 kilo više.

Suha drva,

cela in razkrojena.

po 1, $\frac{1}{2}$ in $\frac{1}{4}$ sežnja ter v žakljih (à 30 kr.),

z dovažanjem na dom po naj-
nižih cenah. (13—5)

Marijinceljske kapljice za želodec,

nepresežno izvrstno zdravilo zoper vse
bolezni v želodeci

in nepresežno zoper ne-
slast do jedi, slabi
želodec, smrdečo
sapo, napihnenje,
kislo podiranje, šči-
panje, katar v že-
lodeci, zgago, da se
ne nareja pesek in
pšeno in slez, zoper
zlatenico, gnjus in
bljuvanje, da glava
ne boli (če izvira bo-
lečina iz želodca), zoper
krč v želodeci, pre-
obloženje želodca z
jedjo ali pijačo,
drve, zoper bolezni na vranici, jetrah in
zoper zlato žilo.

Glavna zaloga:

Lekar C. Brady, Kremsier, Moravsko.

Jedna sklenica z navodilom, kako se rabi, stane
35 kr.

Prave ima samo: V Ljubljani: le-
karna Gabriel Piccoli, na dunajski cesti;
lekarna Josip Svoboda, na Prešimnovem
trgu; lekarna Julij pl. Trnkoczy, na mest-
nem trgu. V Novem mestu: lekarna Dom.
Rizzoli. V Gorici: lekarna A. de Giron-
coli. V Ajdovščini: lekarna Mich. Gu-
glielmo.

Svaritev! Ker se v zadnjem času
naš izdelek posnemlje in ponareja, zato pro-
simo, naj se kupuje samo v zgoraj navedenih
zaloga in pazi naj se osobito na ta znamenja:
Prave Marijinceljske kapljice za želodec morajo
imeti v sklenico vtisneno besedo: Echte Maria-
zeller Magentropfen — Brady & Dostal — Apo-
theker, sklenica mora biti zapečaten z našim
originalnim pečatom, na navodilu za rabo in na
zavitku, na katerem je podoba Marijinceljske
matere božje, mora biti poleg te podobe utis-
neno sodnijsko spravljeno varstveno zna-
menje in zavoj mora biti zapečaten z našim
varstvenim znamenjem. Izdelki podob-
nega ali istega imena, ki nimaajo teh znakov
istinitosti, naj se zavrnejo kot ponarejeni in
prosimo, naj se nam taki slučaji takoj nazna-
nijo, da bodo sodnijski kaznovani izdelovalci
in prodajalci. (362—24)

Za gospe!

Glycerinino milo, tekoče,
nedosegljivo v tem, da se dobi
mehka, tanka, bela koža, 1 skle-
nica 40 kr.

Glycerin-Crème,

posebno vspešno, ako ustnice ali
koža na rokah poka, 1 sklenica
30 kr.

Glycerin-Sargov,

najfinejši, 1 sklenica 10 kr.

Prodaje in razpošilja proti poštnemu povzetju

G. PICCOLI,

lekar „pri angelu“,

(490—14)

v Ljubljani, na dunajski cesti.

Toilette-Honig-Glycer.-Seife,

Sargovo, 1 kos 30 kr.

Damen-Ponder,

z dišavo, bel in rudečkast, v zavo-
jih po 10 kr., 1 škatla 40 kr.

Anaterinova ustna voda,

izdeluje G. Piccoli, 1 sklenica 60 kr.

Anaterinova štupa za zobe,

izdeluje G. Piccoli, 1 sklenica 40 kr.

Bolnim na prsih in pljučah!

Wilhelmov snežniški zeliščni alop

od Franc Wilhelma, lekarja v Neuenkirchenu (D.-A.).

Uže 25 let zoper bolezni organov za dihanje zoper prehlad v
jabelku in dušnikovih vejic, zoper dušljivi kašelj, hripavost in zoper
množico drugih bolezni v vratu in v prsih od največjega uplivanja in
zdravilstvene moči. Ta sok je posebno omenjati kot preservativ, kadar
je megla ali slabo vreme. — Ker ima jako prijeten okus, zato
je otrokom koristen, potreben pa na pljučah bolnim ljudem; ravno
tako tudi pevcem in govornikom, če nimajo čistega glasu ali če so
hripavi. — Več spričeval potrjuje zgoraj navedeno. — V steklenicah
po gld. 1.25 a. v.

Dobiva se:

V Ljubljani: Peter Lassnik.

V Brodu Evgen Schrepel, lekar. V Gradci J. Purgleitner, lekar,
Wend. Trnkoczy, lekar. V Kranji Karel Šavnik, lekar. V Ma-
riboru Alojzij Quandest, lekar. V Metliki Fr. Wacha, lekar. V
Novem mestu Dom. Rizzoli, lekar. V Zagrebu Sig. Mitlbach, lekar.

P. n. občinstvo naj zahteva izrečno zmirom Wilhelmovega
snežniškega zeliškega alop, ker pravega samo jaz pridelujem in ker
so izdelki, nahajajoči se pod imenom Julij Bittnerjev snežniški zeliški
alop slabo ponarejeni, pred katerimi jaz posebno svarim. (19—1)